

НАРЕДБА № 1

от 4 март 2002 г.

ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТ ЗА УПРАЖНЯВАНЕ НА ПРОФЕСИИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ТОВАРОПОДЕМНИ КРАНОВЕ И ПОДВИЖНИ РАБОТНИ ПЛОЩАДКИ

Издадена от министъра на образованието и науката
и министъра на труда и социалната политика, обн.,
ДВ, бр. 28 от 19 март 2002 г., в сила от 19 април 2002 г.

Р а з д е л I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат условията и редът за придобиване на правоспособност за упражняване на професии по управление на товароподемни кранове и подвижни работни площадки, монтирани на автомобили или на самоходни и несамоходни шасита.

(2) Наредбата не се прилага за придобиването на правоспособност за управление на товароподемни кранове, монтирани на плавателни съдове.

Чл. 2. Товароподемните кранове могат да се управляват само от лица, които са придобили правоспособност по реда на тази наредба, както следва:

1. машинист на мостови и козлови кранове:

а) I степен - за кранове с товароподемност над 40 тона;

б) II степен - за кранове с товароподемност до 40 тона;

2. машинист на портални кранове:

а) I степен - за кранове с товароподемност над 40 тона;

б) II степен - за кранове с товароподемност до 40 тона;

3. машинист на кулокранове:

а) I степен - за кранове с товарен момент над 160 тонметра;

б) II степен - за кранове с товарен момент до 160 тонметра;

4. машинист на кранове стрелови тип, монтирани на автомобили или на самоходни или несамоходни шасита:

а) I степен - за кранове с товароподемност над 16 тона;

б) II степен - за кранове с товароподемност до 16 тона;

5. машинист на багери, предназначени за работа с кука, грайфер или електромагнит:

а) I степен - за кранове с товароподемност над 32 тона;

б) II степен - за кранове с товароподемност до 32 тона;

б. машинист на кабелни кранове, дерик кранове и други кранове със специална конструкция:

а) I степен - за кранове с товароподемност над 16 тона;

б) II степен - за кранове с товароподемност до 16 тона;

7. машинист на железопътни кранове и други повдигателни съоръжения, монтирани на железопътни машини:

а) I степен - за кранове с товароподемност над 50 тона;

б) II степен - за кранове с товароподемност до 50 тона;

8. машинист на щабелни кранове;

9. машинист на велосипедни кранове.

Чл. 3. Подвижните работни площадки могат да се управляват само от лица, които са придобили правоспособност за упражняване на професията машинист на подвижни работни площадки по реда на тази наредба.

Чл. 4. Главна дирекция "Инспекция за държавен технически надзор" (ГД "ИДТН") на Държавната агенция по стандартизация и метрология (ДАСМ) издава свидетелства за придобита правоспособност за машинисти на кранове и машинисти на подвижни работни площадки на лица:

1. навършили 18 години;

2. физически и психически здрави, което се удостоверява с медицинско свидетелство, съдържащо заключение, че лицата са здрави и годни за упражняване на професията;

3. завършили последния клас на професионални училища, професионални гимназии или професионални колежи (нататък в текста "професионални учебни заведения") с теоретическо и практическо изучаване на подемно-транспортни машини или преминали обучение в курс за придобиване на правоспособност за управление на товароподемни кранове или подвижни работни площадки;

4. които притежават правоспособност за управление на моторно превозно средство или багер - съответно за упражняване на професиите по чл. 2, т. 4 или т. 5;

5. положили успешно изпитите по чл. 12.

Р а з д е л II

ОБУЧЕНИЕ

Чл. 5. (1) Обучението на лицата, желаещи да придобият правоспособност за машинисти на кранове или машинисти на подвижни работни площадки, се извършва във:

1. пълния курс на професионалните учебни заведения съгласно държавните образователни изисквания;

2. курсове за правоспособност, организирани от професионални учебни заведения, центрове за професионално обучение или от юридически или физически лица, регистрирани по Търговския закон.

(2) Главният директор на ГД "ИДТН" съгласува учебните програми и учебните планове в професионалните учебни заведения и курсовете по ал. 1.

Чл. 6. Обучението в курсовете за правоспособност се провежда по следните учебни дисциплини:

1. теория на професията, включваща знания за устройството, безопасната експлоатация, ремонта, управлението и обслужването на товароподемните кранове или подвижните работни площадки, организация на техническия надзор и изисквания за безопасни и здравословни условия на труд;

2. практика по професията, включваща:

а) учебна практика;

б) практика по управление на крана.

Чл. 7. (1) В курсовете за правоспособност могат да се обучават лица с не по-ниско от основно образование.

(2) Лицата с висше образование по подемно-транспортни машини се обучават в курсовете за правоспособност само по практика на професията.

(3) В курсовете за придобиване на I степен на правоспособност могат да се обучават лица, които са упражнявали професията машинист на кран с II степен на правоспособност без прекъсване в продължение на 2 години. Курсовете се провеждат по съкратена програма.

(4) Лицата, които са придобили правоспособност за упражняване на някоя от професиите по чл. 2, могат да се обучават в курсове със съкратена програма, за да придобият правоспособност за упражняване на друга професия по същия член.

Чл. 8. (1) Броят на учебните часове в курсовете за правоспособност не може да бъде:

1. в курсовете за придобиване на правоспособност по чл. 2, т. 1, 2, 3, 4, 7 и 9 - по-малък от 110 учебни часа по теория на професията и 165 учебни часа по практика по професията;

2. в курсовете за придобиване на правоспособност по чл. 2, т. 5, 6 и 8 - по-малък от 40 учебни часа по теория на професията и 60 учебни часа по практика по професията;

3. в курсовете за придобиване на правоспособност по чл. 3 - по-малък от 24 учебни часа по теория на професията и 36 учебни часа по практика по професията.

(2) Броят на учебните часове в курсовете със съкратена програма не може да бъде по-малък от 50% от броя на учебните часове по ал. 1.

(3) Всеки курсист трябва да премине не по-малко от 10 учебни часа обучение по практика по управление на крановете или 5 учебни часа обучение по практика по управление на подвижните работни площадки.

Чл. 9. (1) Курсовете за правоспособност се провеждат след издаване на писмено разрешение от началника на регионалния отдел на ГД "ИДТН", в чийто район ще се провежда обучението. Разрешението се издава в 10-дневен срок след удостоверяване със съответните документи от организатора на курса наличието на следните условия:

1. кандидати за обучение, които отговарят на изискванията на чл. 4, т. 2 и 4 и чл. 7;

2. материално-техническа база;

3. учебен план и учебни програми, съгласувани с главния директор на ГД "ИДТН";

4. безопасни и подходящи за практическо обучение и провеждане на изпити товароподемни кранове или подвижни работни площадки, за което инспекторите на ГД "ИДТН" извършват технически прегледи на крановете или площадките, а така също и съгласие от собственика им за провеждане на практическото обучение и/или изпитите по практика на неговите кранове или площадки;

5. лектори по теория и практика на професията.

(2) При нарушение на някое от обстоятелствата, при които е издадено разрешението за провеждане на курса за правоспособност, то се обезсилва от началника на регионалния отдел на ГД "ИДТН" и курсът се прекратява.

(3) Курсовете със съкратена програма по чл. 7, ал. 3 и 4 се провеждат по реда, по който се провеждат курсовете за правоспособност.

Чл. 10. (1) Лектори по теория в курсовете за правоспособност могат да бъдат лица, които отговарят на изискванията за заемане на длъжността учител по професионална подготовка за професии и специалности, свързани с изучаване на подемно-транспортни машини, или машинни инженери и електроинженери със специалности, в които по време на обучението си са изучавали подемно-транспортни машини, и с професионален опит по тяхното монтиране, експлоатация и поддържане не по-малък от 5 години.

(2) Лектори по практика в курсовете за правоспособност могат да бъдат лица, които отговарят на изискванията за заемане на длъжността учител по практика за професии и специалности с изучаване на подемно-транспортни машини, или лица с най-малко средно образование и степен на правоспособност, по-висока или равна на правоспособността, за която се провежда обучението, и с професионален опит не по-малък от 5 години.

Чл. 11. Броят на курсистите, обучавани в една група по теория на професията, е не по-голям от 20, а по практика - от 7.

Р а з д е л ІІІ

ИЗПИТИ И СВИДЕТЕЛСТВА ЗА ПРАВОСПОСОБНОСТ

Чл. 12. Обучението в професионалните учебни заведения и курсовете за правоспособност завършва с полагане на изпити по теория и практика на професията.

Чл. 13. (1) Провеждането на изпитите за правоспособност се организира от:

1. професионалното учебно заведение - по график, определен от учебното заведение;

2. организатора на курса за правоспособност - в едномесечен срок след завършване на обучението в курса.

(2) Времето и мястото за провеждане на изпитите по ал. 1 се съгласуват с регионалния отдел на ГД "ИДТН" в едномесечен срок преди провеждането им.

Чл. 14. (1) Изпитите се полагат пред комисия в състав: председател - инспектор от ГД "ИДТН", и членове - по един преподавател по теория и по практика на професията.

(2) Резултатите от изпитите се оценяват с "издържал" и "неиздържал" и се отразяват в протоколи, които се съхраняват две години в професионалното учебно заведение или от организатора на курса и 50 години в регионалния отдел на ГД "ИДТН".

Чл. 15. Лицата, които не са положили успешно изпит по теория и/или практика на професията, имат право да се явят до четири пъти на неиздържания изпит в срок до две години след завършване на обучението.

Чл. 16. На издържалите изпитите лица началникът на регионалния отдел на ГД "ИДТН" издава в едномесечен срок свидетелство за придобитата степен на правоспособност по образец, определен от председателя на ДАСМ.

Чл. 17. Регионалните отдели на ГД "ИДТН" водят регистър на издадените свидетелства за правоспособност, които съхраняват безсрочно.

Чл. 18. (1) Дубликат на изгубено свидетелство за правоспособност се издава от началника на регионалния отдел на ГД "ИДТН", който е издал оригиналния документ.

(2) Дубликат на свидетелство за правоспособност, издадено преди влизането в сила на тази наредба, се издава след представяне на документ за успешно издържан изпит за придобиване на правоспособност.

Чл. 19. Правоспособните лица са длъжни да носят свидетелствата си за правоспособност по време на работа с товароподемните кранове или подвижните работни площадки.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (1) Срокът на лишаване от правоспособност по чл. 57 от Закона за техническите изисквания към продуктите се вписва в свидетелството за правоспособност от началника на регионалния отдел на ГД "ИДТН", в чийто район е извършено нарушението.

(2) След изтичане на срока по ал. 1 лицата, лишени от правоспособност, се явяват на изпити по теория и практика на професията за възстановяване на притежаваната степен на правоспособност пред комисия, определена от главния директор на ГД "ИДТН".

§ 2. За извършените технически прегледи по чл. 9, ал. 1, т. 4 ГД "ИДТН" събира такси по тарифата по чл. 43 от Закона за техническите изисквания към продуктите.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Правоспособността на лицата, чиито свидетелства за правоспособност са издадени преди влизането в сила на тази наредба, остава валидна за товароподемните кранове, за които е придобита.

(*) § 4. Тази наредба се издава на основание чл. 45, ал. 2 от Закона за техническите изисквания към продуктите.

§ 5. Наредбата влиза в сила 30 дни след обнародването ѝ в "Държавен вестник".

§ 6. Изпълнението на наредбата се възлага на председателя на Държавната агенция по стандартизация и метрология.

(*) Законът за техническите изисквания към продуктите е обнародван в ДВ, бр. 86 от 1999 г.